

KUTSESTANDARD

Pürotehnik, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Pürotehnik, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Pürotehnikute töö eesmärk on käidelda pürotehnilisi tooteid eesmärgipäraselt ja ohutult. Pürotehnikute peamine tööülesanne on ilutulestiku korraldamine.   4. taseme pürotehnik valmistab ette ja viib läbi nõuetekohaselt ja ohutult ilutulestikke. Ta töötab iseseisvalt või töörühmas, kus vajadusel kannab juhendaja rolli.   Kutsealal on koostatud järgmised kutsestandardid: Abipürotehnik, tase 3   Pürotehnik, tase 4   Pürotehnik, tase 5
A.2 Tööosad
A.2.1 Ilutulestiku ettevalmistustööd   - Tegevuse kavandamine   - Seadmete ja töövahendite komplekteerimine   - Ilutulestike komplekteerimine   A.2.2 Laskeplatsi ettevalmistamine ja kontroll   - Ohuala tähistamine ja laskeplatsil ohutuse tagamine   - Pürotehniliste toodete paigutamine   A.2.3 Ilutulestiku läbiviimine   - Ilutulestiku eelne kontroll   - Ilutulestiku läbiviimine   A.2.4 Ilutulestiku läbiviimise järgsed tööd   - Törkelaengute kontroll ja eemaldamine   - Laskeplatsi korrastamine   A.2.5 Pürotehniliste toodete käitlemine   - Käitlemise planeerimine   - Vedu ja hoidmine   - Võõrandamine ja hävitamine
Valitavad tööosad
A.2.6 Siseilutulestike läbiviimine   - Siseilutulestiku ettevalmistamine   - Siseilutulestiku läbiviimine   A.2.7 Väliilutulestiku läbiviimine

1. Väliilutulestiku ettevalmistamine 2. Väliilutulestiku ettevalmistamine laskeplatsil 3. Väliilutulestiku läbiviimine 4. Pürotehniliste toodete hävitamine
A.3 Töö keskkond ja eripära Pürotehnik töötab kõrgendatud ohuga töökeskkonnas. Tema töökeskkonda mõjutavad suured rahvahulgad, ilmastikumõjud ning füüsikalised-keemilised tegurid. Töö toimub nii väli- kui sisetingimustes ning nõuab vaimset ja füüsilist pingutust. Peamised ohud on plahvatustest ja kemikaalidest tulenevad traumad ja tervisekahjustused, mistõttu nõutakse tööohutusnõuete täpset täitmist, pürotehniliste toodete sihtotstarbelist kasutamist ning isiklike kaitsevahendite kasutamist (kindad, kaitsekiiver, kõrvaklapid, kaitseprillid jne). Pürotehnik on teadlik ja arvestab ilutulestikuefektide ja plahvatuse mõju ümbritsevatele objektidele ja keskkonnale. Pürotehnikul tuleb vajadusel töötada öösiti, puhkepäevadel ja riigipühadel.
A.4 Töövahendid Pürotehniku töövahenditeks on süüteseade, sideseade, isikukaitsevahendid jt töö eripärast lähtuvad töövahendid.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused Tööga toimetuleku eelduseks on täpsus, hoolsus, vastutus- ja koostöövõime. Eeldatakse aja- ja ruumitaju, loogilist mõtlemist, kiiret reaktsiooni, kõrgendatud ohutunnetust, pingetaluvust, keskendumis- ja tähelepanuvõimet.
A.6 Kutsealane ettevalmistus 4. taseme pürotehnik on saanud erialase väljaõppe, ta omab põhiharidust ja töökogemust.
A.7 Enamlevinud ametinimetused Pürotehnik, siseilutulestiku pürotehnik, väliilutulestiku pürotehnik, lavapürotehnik jm.
A.8 Regulaatsioonid kutsealal tegutsemiseks Pürotehniku tegevust reguleerib lõhkematerjaliseadus. Nõutav on tervisekontrolli läbimist tõendav dokument. Alus: pürotehniku tervisenõuded ning tervisekontrolli sagedus ja kord.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur Selle kutse saamiseks tuleb tõendada kompetentsid B.2.1 – B.2.5 ja B.2.8 (läbiv kompetents). Lisaks on nõutav tõendada vähemalt üks kompetents valikust B.2.6 ja B.2.7.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Ilutulestiku ettevalmistustööd	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Kavandab oma tegevused lähtuvalt ülesandest. Koostab tööülesandest lähtuva ilutulestiku projekti. 2. Komplekteerib vajalikud töövahendid (sh isikukaitsevahendid) vastavalt projektile. 3. Valib pürotehnilised tooted vastavalt projektile ning valmistab tooted ette ilutulestikuks (ühendab, pakendab, märgistab jm).	
B.2.2 Laskeplatsi ettevalmistamine ja kontroll	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Märgistab ilutulestiku ohuala vastavalt lähteülesandele, arvestades objekti eripära ja kasutatavaid materjale. Kontrollib laskeplatsi vastavust ohutusnõuetele.	

2. Paigutab pürotehnilised tooted ja ilutulestikuvahendid laskeplatsile, arvestades laskekoha iseärasusi ning järgides ilutulestiku projekti ja ohutusnõudeid.	
B.2.3 Ilutulestiku läbiviimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Hindab võimalikke ohtusid inimestele ja ümbritsevatele objektidele ning sellest lähtuvalt jagab ülesanded ohuala valvuritele ning teistele asjaomastele isikutele. 2. Süütab ilutulestiku ülesandes etteantud meetodiga (nt elektriliselt, leegiga). Veendub visuaalse ülevaatusel põhjal ilutulestiku ohutuses.	
B.2.4 Ilutulestiku läbiviimise järgsed tööd	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Kontrollib peale ilutulestiku läbiviimist tõrgete olemasolu ning vajadusel kõrvaldab ohuolukorra, kasutades sobivaid meetmeid. 2. Koristab ala, arvestades ümbritseva keskkonna nõudeid.	
B.2.5 Pürotehniliste toodete käitlemine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Planeerib pürotehniliste toodete käitlemise, lähtudes tööülesandest, seadusandlusest ja ettevõttes kehtestatud korrast. 2. Valmistab ette pürotehniliste toodete sisse- ja väljaveo ning hoidmise vastavalt 5. taseme pürotehniku või pürotehnilise toote käitlemise korraldaja juhiste. Koostab laodokumentatsiooni ja peab laoarvestust. 3. Valmistab ette pürotehniliste toodete võõrandamise (müügi) ja hävitamise vastavalt 5. taseme pürotehniku või pürotehnilise toote käitlemise korraldaja juhiste.	

VALITAVAD KOMPETENSIID

B.2.6 Siseilutulestiku läbiviimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Planeerib siseilutulestiku, arvestades laskeplatsi ohutegurite, vaatajate, ürituse asukoha ning osalejate liikumisega; 2. Vormistab vajaliku dokumentatsiooni ning kooskõlastab selle hoone valdaja ja pädeva asutusega. 3. Teavitab siseilutulestiku ajal selle lähiümbruses olevaid isikuid võimalikest ohtudest; 4. Koordineerib ohuala valvurite ning teiste asjaomaste isikute tegevust; 5. Paigutab pürotehnilised tooted laskeplatsile, järgides projekti; 6. Süütab siseilutulestiku, järgides ilutulestiku kava ja ohutusnõudeid; 7. Hindab ilutulestiku igas etapis võimalikke ohtusid ning võtab vajadusel kasutusele meetmed (nt kaitse- ja abivahendid); 8. Kontrollib ilutulestiku järel visuaalselt laskeplatsi ja selle ümbrust võimalike põlengute ja tõrkelaengute tuvastamiseks.	
B.2.7 Väliilutulestiku läbiviimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Planeerib väliilutulestiku, arvestades laskeplatsi asukohta, ilmastikuolude (tuule suund, kuiv ning tuleohtlik mets jne), inimeste paiknemise ja keskkonnamõjuga (suits, müra jm); 2. Vormistab vajaliku dokumentatsiooni ning kooskõlastab selle maavaldaja ja asjaomaste asutustega. 3. Korraldab ilutulestiku ohuala piiramise, arvestades rahva hulga ja valvurite paigutusega; 4. Paigutab pürotehnilised tooted vastavalt projektile, arvestades laskeplatsi iseärasuste, ilutulestiku kava ja ohutusega; 5. Suurendab enne ilutulestiku algust ohuala lähtuvalt ilutulestiku toodete, kaliibrите ning efektide omadustest; 6. Süütab ohutult ja inimeste vara säilitavalt pürotehnilised tooted vastavalt projektile, arvestades laskeplatsi hetkeolukorda; 7. Hindab ilutulestiku igas etapis võimalikke ohtusid ning võtab vajadusel kasutusele meetmed (nt ohuala muutmine, kaitse- ja abivahendite kasutamine);	

8. Kontrollib ilutulestiku järel visuaalselt laskeplatsi ja selle ümbrust võimalike põlengute ja tõrkelaengute tuvastamiseks;
9. Koristab laskeala, arvestades ümbritseva keskkonnanõudeid;
10. Hindab visuaalse vaatluse või katsetamise teel toote vastavust ettenähtule ja selgitab välja tõrke põhjuse;
11. Suunab toote hävitamisele, märgistades või eraldades selle teistest toodetest;
12. Hävitab pürotehnilised tooted sobiva hävitusmeetodiga (nt leotamine, põletamine) õigesti valitud kohas, arvestades hävitatavate toodete ohtlikkust, kogust ning toodete kahjustuse ulatust;
13. Kontrollib visuaalselt hävituskohta ja selle ümbrust võimalike põlengute ja tõrkelaengute tuvastamiseks;
14. Koostab pürotehnilise toodete hävitamise akti, mis sisaldab toodete nimekirja, koguseid, hävitamiskohta ja -aega ning hävitamisviisi.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.8 Pürotehnik, tase 4 kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Tegutseb eesmärgipäraselt ja vastutustundlikult, juhindudes kutseala õigusaktide nõuetest; 2. Kasutab oma töös pürotehnikaalast terminoloogiat ja teadmisi (pürotehnilised ained ja toodete kasutusala, ilutulestike ja lõhkematerjalide kategoriseerimine plahvatuse olemus jm); 3. Kasutab ressursse otstarbekalt ja efektiivselt; 4. Järgib keskkonnanõudeid, kogub kokku tööprotsessis tekkinud jääkmaterjalid ja jäätmed; 5. Kasutab tööriistu, tarvikuid ja isikukaitsevahendeid vastavalt juhenditele ja eeskirjadele; 6. Suhtleb kaastöötajate ja klientidega viisakalt ning korrektselt, esitab teabe selgelt ja arusaadavalt oma vastutusala piires; 7. Osaleb meeskonnatöös, juhendab kaastöötajaid oma pädevuse piires, suudab kiiresti reageerida muutunud olukordades; 8. Kasutab võimalusi enesetäiendamiseks, on kursis tehnoloogiliste muudatustega; 9. Õnnetuse korral lähtub enese ja kannatanu ohutusest, hindab olukorda sündmuskohal ning annab esmaabi; 10. Kasutab eesti keelt tasemel B2 osad; Kuulamine, Lugemine Rääkimine, vt lisa 1 „Keelte oskustasemete kirjeldused“; 11. Kasutab ühte võõrkeelt tasemel A2, vt lisa 1 „Keelte oskustasemete kirjeldused“; 12. Kasutab oma töös arvutit vastavalt Digipädevuste enesehindamise skaala (lisa 2) tasemele "Algtasemel kasutaja".	
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	07-14032024-2.13/9k
2. Kutsestandardi koostajad	Kersti Rešetnjak, Eesti Pürotehnikut Liit, Ruf Ilutulestikud Merilin Kraun, Tehnilise Järelevalve Amet Eduard Tani, Ilutulestiku Keskus Arnika OÜ Merike Ring, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium Steven Vaarmann, Eesti Pürotehnikut Liit, Firestudio OÜ
3. Kutsestandardi kinnitaja	Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	35
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	14.03.2024
6. Kutsestandard kehtib kuni	13.03.2026
7. Kutsestandardi versiooni number	9

8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3435 Muud kunsti- ja kultuurivaldkonna keskastme spetsialistid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Pyrotechnician, level 4
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala	